

26 OKT 2001
Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr

VERTROUWELIJK

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No. 4 1969

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 4 - 1969

166

(Tijdvak 1-4-1969 t/m 30-4-1969)

I N H O U D

No. 955.476		Blz.
I.	<u>Communisme Internationaal</u>	
	Het ontstaan van de pro-Chinese communistische partijen in West-Europa	1
II.	<u>Activiteiten van de Communistische Partij Nederland</u>	
	De CPN bezoekt het congres van de DKP	10
	De "nieuwe oriëntering" van de binnenlandse politiek van de CPN	11
	De CPN organiseert de 1-Mei viering op "brede basis"	13
	De voorgenomen bedrijfssluiting bij de "Verblifa" CPN-agitatie in Krommenie	14 15
III.	<u>Activiteiten van communistische frontorganisaties</u>	
	12e congres ANJV	17
	Nederland-USSR en Vernu	19
IV.	<u>Andere organisaties</u>	
	Studentenbeweging. Onderwijsfront op gang?	21
	Activiteiten van Maarten Abeln	22
	De CVC heeft Warschau overleefd	23
	Medisch Comité Nederland-Vietnam opgericht	24
	<u>Stakingsoverzicht</u>	26
	<u>Agenda</u>	27
	<u>Overzicht behorend bij Hoofdstuk I</u>	28

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

Het ontstaan van de pro-Chinese communistische partijen in West-Europa

"Waarlijk, het lag niet aan hen dat hun aanhang zo miniem bleef. Moeite gaven zij zich genoeg en ook de persoonlijke offers, die velen zich getroostten, willen wij niet onderschatten. Het schortte hen niet aan ijver, niet aan fanatieke bezetenheid en vooral niet aan eerzucht - wel aan een begin van begrip voor het milieu, waarin zij hun actie wensten te ontplooiën, wel en vooral aan een spoor van bereidheid hun eigenbelang (of wat zij daarvoor hielden) achter te stellen bij het algemene belang van de geestesstroming, die zij beweerden te vertegenwoordigen en die elk hunner in dwaze verwatenheid als enige meende te kunnen leiden", aldus Dr. L. de Jong in "voorspel", schrijvende over de leiders van het rechts-autoritair protest, dat zich in het begin der dertiger jaren in ons land manifesteerde.

Zal de historieschrijver over dertig jaar hetzelfde oordeel vellen over de leiders van de pro-Chinese groeperingen, wier "links protest" na 1963 overal in Europa gehoord werd? Het lijkt niet onwaarschijnlijk.

Het pro-Chinese communisme, het echte marxisme-leninisme zoals de Chinezen zelf zeggen, vindt zijn oorsprong in de ontevredenheid over de revisionistische koers van het 20e CPSU-congres in 1956, waar Chroestsjow zijn vreedzame coëxistentie, vreedzame overgang naar het socialisme en de-stalinisatie introduceerde. Wat China, waar de ontevredenheid over de koers en de daaruit voortvloeiende buitenlandse politiek het sterkst was, onder "werkelijk marxisme-leninisme" verstaat, werd neergelegd in een brief met "voorstellen betreffende de algemene lijn van de internationale communistische beweging", welke de CP-China op 14 juni 1963 aan de CPSU zond.

Op dat ogenblik was er nog slechts één partij in Europa, die in Chinese ogen het predicaat "werkelijk marxistisch-leninistisch" verdiende en dat was de Albanese Arbeiderspartij, die in 1961 - uit verzet tegen de Sowjet-voogdij - onvoorwaardelijk de zijde van China koos. Hoewel de leiders van de Westerse CP-en aan de zijde van de Sowjet-Unie bleven, hadden deze partijen ook leden en zelfs partijfunctionarissen, die zich tegen de revisionistische politiek verzetten en

meenden, dat hun partij niet langer de revolutionaire voorhoede was, die een communistische partij behoort te zijn.

Tot de partijfunctionarissen, die het eerst openlijk van deze opvatting blijk gaven, behoorde Jacques Grippa, lid van de Belgische communistische partij sinds 1930. Grippa, die al sedert 1958 goede relaties met de Chinese zaakgelastigde in Den Haag onderhield, ergerde zich aan de slappe houding die de leiding van de CP-België aannam met betrekking tot het Sino-Sowjet geschil. Grippa stond op het standpunt, dat hijzelf de partijlijn strikt volgde, maar dat het politiek bureau van de CPB van de juiste lijn was afgeweken. Toen hij - geheel in strijd met het principe van het democratisch centralisme - vergaderingen in de provincie wilde gaan beleggen om de stemming onder de partijgenoten te peilen, werd hij ontheven van de verantwoordelijkheid voor de buitenlandse betrekkingen van de partij. De Chinezen zagen deze ontwikkelingen met enige zorg aan; zij wilden Grippa niet voor het hoofd stoten, maar wensten in 1962 evenmin de BCP tegen zich in het harnas te jagen.

Omstreeks de jaarwisseling 1962/1963 nam de partijleiding in Peking waarschijnlijk het besluit, haar politieke opvattingen in het buitenland krachtig te gaan propageren. Diplomatieke vertegenwoordigers kregen opdracht, op voorzichtige wijze contacten te leggen met oppositionele stromingen in de Westelijke communistische partijen. Het aantal Chinese persagentschappen in West-Europa werd uitgebreid; in februari werd een agentschap geopend in Brussel, zes maanden later volgde Stockholm. Gaarne zouden de Chinese uitbreiding hebben gegeven aan het werk van de Chinese Vriendschapsverenigingen die in verschillende landen bestonden, maar het bestuur van deze verenigingen was in de meeste gevallen nog in handen van pro-Moskou communisten, hetgeen uiteraard remmend werkte op de activiteiten. In enkele landen, zoals Italië en Engeland werden daarom nieuwe vriendschapsverenigingen opgericht, wier leiders pro-Chinees waren. Een uitzondering vormde België, waar de reeds lang bestaande Belgisch-Chinese Vriendschapsvereniging zeer actief was.

LO Chun komt naar Europa

Peking, dat er groot belang bij had de anti-Chroestsjow tendens in Europa te versterken, zond in het voorjaar van 1963 LO Chun, vice-directeur van de Commissie voor Culturele Betrekkingen met het

Buitenland, een hoge functionaris die de rang had van vice-minister, naar Europa. Een vertegenwoordiger van de "Internationale Boekhandel" in Peking vergezelde hem. Lo Chun voerde besprekingen in Bern, Genève, Parijs, Londen, Den Haag, Brussel en Luxemburg. Waarschijnlijk was zijn voornaamste doel na te gaan, op welke wijze de verspreiding van de Chinese propaganda in Europa het beste geregeld kon worden en hoe de contacten met sympathisanten konden worden georganiseerd. Ook moest hij tolken recrutereren, die in Peking het propaganda-materiaal zouden kunnen vertalen.

LO Chun sprak met Chinese diplomaten en vertegenwoordigers van het Chinese persagentschap, bezocht communistische boekwinkels en uitgeverijen (o.a. Pegasus, dat niet veel belangstelling voor het uitgeven van Chinese lectuur had), hield besprekingen met leiders van vriendschapsorganisaties en trachtte zoveel mogelijk contacten te leggen met "linksen". In mei keerde hij naar Peking terug, waar hij benoemd werd tot directeur van het inmiddels opgerichte "Bureau voor de Uitgave en Verspreiding van Publicaties in Vreemde Talen".

Reeds voor LO Chun naar Europa kwam, had de Chinese Vereniging van Journalisten de tot Algerijns genaturaliseerde Fransman, Jacques Vergès voor een bezoek aan China uitgenodigd. Vergès, zoon van een communist en zelf actief geweest in de communistische studentenbeweging en in de Algerijnse vrijheidsstrijd, was uitgever van het blad "Revolution Africaine". Enkele maanden na zijn bezoek aan Peking verliet Vergès Algiers en vestigde zich in Parijs om leiding te gaan geven aan een nieuw door China gefinancierd internationaal tijdschrift, "Revolution" genaamd, dat de Chinese opvattingen zou uitdragen. Hoewel de redactie in Parijs zetelde, werd het blad uitgegeven door de "Editions La Cité" in Lausanne, waarover Vergès' vriend Nils Andersson de directie voerde. Deze - sinds zijn geboorte in Zwitserland wonende - Zweed had verschillende geschriften gepubliceerd, die tijdens de Algerijnse oorlog in Frankrijk verboden waren, en hij begon nu ook de werken van MAO te drukken en te verspreiden. Ook was hij de drijvende kracht achter het "Centre Lenine" in Lausanne, dat op ongeregelde tijden het blad "Octobre" uitgaf.

In België richtte Grippa eind mei 1963 (met Chinese fondsen) de uitgeverij "Het Internationale Boek" op. In Italië met zijn grote communistische partij, waren bewonderaars van China eveneens actief. "Edizione Oriente" in Milaan was een van de belangrijkste verspreiders

van pro-Chinese lectuur; de leider van deze uitgeverij verklaarde aan het einde van 1963, dat hij 10.000 exemplaren had gedrukt van de Chinese aanval op Togliatti en 30.000 exemplaren van de brief, die de CPC op 14 juni aan de CPSU zond. Overal, van Kopenhagen tot Athene, ontstonden in 1963 en 1964 dergelijke uitgeverijen en boekwinkels, waar Chinese lectuur werd uitgegeven en verspreid.

Dat het Chinese propagandaoffensief in het begin van 1963 niet aan de aandacht van de SU ontsnapt was, bleek uit reacties van de Sowjet-pers. Op 14 juli 1963 constateerde de Prawda: "De CP-China steunt allerlei anti-partijgroepen, die optreden tegen de communistische partijen in de Verenigde Staten, Brazilië, België, Italië, Australië en India.... In België steunen de Chinezen de partij van Grippa...." *).

De Izwestia schreef twee dagen later dat de Chinezen nog slechts één stap verwijderd waren van het oproepen van een schisma in de communistische beweging en het scheppen van een nieuw centrum van het internationale communisme. Drie maanden later zeide een der hoogste Chinese propaganda-chefs: "Waar echter marxisten-leninisten uit de communistische partijen worden gezet, daar zullen nieuwe marxistisch-leninistische partijen en krachtige revolutionaire partijen te voorschijn komen."

Aan het woordje "echte" hechtten de Chinezen grote waarde. In hun hart geloofden zij niet aan de mogelijkheid om een verburgerlijkte partij weer in het rechte spoor te brengen: liever zagen zij de oprichting van een nieuwe partij, die zich geheel bij de Chinese opvattingen zou aansluiten. De partij vorming verliep echter niet vlot.

De "partij van Grippa" waarover de Prawda schreef, was in juni ontstaan, twee maanden nadat Grippa en enkele medestanders uit de CPB waren gezet. Desondanks verklaarde Grippa in juli voor Radio Tirana - Albanië had hem en enkele opposanten uit andere landen voor een bezoek uitgenodigd - dat hij de CPB wilde pressen een buitengewoon congres te beleggen, waar de basis gelegd zou moeten worden voor een reorganisatie van de gehele Belgische partij. Ook in de meeste andere landen koesterden de opposanten aanvankelijk de hoop, hun partij van binnenuit te kunnen hervormen. Zij begonnen - bijna steeds met

*) Zie voor de thans bestaande organisaties en partijen het overzicht op blz. 8.

financiële hulp van China of Albanië - oppositionele bladen uit te geven, waar omheen zich een kleine kring vormde, van lezers, die echter, voorzover zij lid waren van de CP, dit lidmaatschap wilden behouden. Dat de leiders van deze kring niet overal direct geroyeerd werden, kwam waarschijnlijk omdat de partijleidingen nog geen groot gevaar in de pro-Chinezen zagen en zo min mogelijk aanleiding wilden geven tot partijsplitsing. In de jaren 1964/1965 werden de meeste critici echter wel uit de partij gezet, voorzover zij niet vrijwillig de partij verlaten hadden. Dat het velen moeite kostte, de band met de partij geheel te verbreken, zien wij o.a. bij de Amsterdamse groep rond het blad "Rode Vlag", die zich uitdrukkelijk een "groep in en om de CPN" bleef noemen, ook toen de leiders al uit de CPN geroyeerd waren en zij elke rechtstreekse invloed op de partijbesluiten verloren hadden.

De achtergrond van de geroyeerden verschilde nogal; enkelen waren meer dan 30 jaar lid van de partij geweest, anderen slechts kort. Sommigen hadden hun invloed in de partij duidelijk zien verminderen, anderen waren er niet in geslaagd, die machtspositie te verwerven, waarvoor zij zich zelf geschikt achtten. Onder de afvalligen waren arbeiders en intellectuelen, professoren zowel als studenten. Velen waren actief geweest in de partij, anderen in vriendschapsverenigingen of studentenbewegingen. Onder de vooraanstaande pro-Chinezen vallen er enkelen op, die jaren in Peking hadden gewoond. Allen hadden dit gemeen, dat zij wilden strijden tegen het revisionisme en dat zij de klassen-strijd nieuw leven wilden inblazen. De strijd tegen het Amerikaanse imperialisme (Vietnam!) en de strijd tegen het monopolie-kapitaal namen bij hun acties een centrale plaats in.

Partijvorming?

Toen het echter steeds duidelijker werd, dat men er niet in zou slagen, de partijlijn om te buigen, rees in de meeste Westeuropese dissidente groeperingen de vraag: Moeten wij ons verder organiseren en streven naar een eigen partij? De voorstanders van een nieuwe partij redeneerden: Wij moeten het proletariaat zo spoedig mogelijk een eigen, authentieke communistische partij geven, daar het proletariaat zich alleen aan de greep van de bourgeoisie kan onttrekken, als er een nieuwe, revolutionaire voorhoede wordt gevormd. Lang niet allen zagen in, dat een dergelijke voorhoede zou moeten steunen op de massa en

ideologisch homogeen zou moeten zijn.

Gérard Bulliard, die nog slechts een half jaar lid was van de Zwitserse CP toen hij in de zomer van 1963 voor een bezoek aan Albanië uitgenodigd werd, miste dit inzicht. Hij begon na terugkeer brieven rond te zenden, waarin hij Chroestsjow een misdadiger en de Zwitserse communisten verraders noemde. Reeds in september besloot hij met enkele medestanders een "echte" communistische partij op te richten.

De eerder genoemde Nils Andersson raadde hem dit af en adviseerde eerst een beweging te vormen voor de voorbereiding van een partij. De door Bulliard bijeen geroepen "nationale conferentie" besliste echter anders; de initiatiefnemers wisten "dat zij de weg volgden van Marx, Engels, Stalin, Mao en Hoxha".

De tegenstanders van een snelle partijvorming voerden aan dat de noodzakelijke elementen voor een revolutionaire partij nog niet aanwezig waren. Enkelen zagen in partijvorming zelfs een onverantwoordelijk avontuur, zolang men niet over een gedisciplineerd kader kon beschikken. Daarom wilden zij de discussie voortzetten, waarbij zij trachtten de leer zuiver te houden.

Omstreeks de jaarwisseling van 1966/1967 waren er in twaalf niet-communistische Europese landen reeds meer dan 50 pro-Chinese groeperingen, waaronder 5 partijen, die door het uitgeven van bladen en het organiseren van discussie-bijeenkomsten, propaganda voor de Chinese opvattingen maakte. De groepen, wier leiders het minst theoretisch geschoold waren, zochten al spoedig toenadering tot trotskisten, anarchisten en andere "linksen", bij wie zij steun vonden voor allerlei actie tegen de NAVO en de Amerikaanse Vietnam-politiek.

Gelet op de bestaande tegenstellingen wilden de Chinezen niet te zeer aandringen op snelle partijvorming. Zij keurden samenwerking met trotskisten en anarchisten af, maar gingen niet zo ver, dat zij hun steun afhankelijk stelden van de zuiverheid van de beleden leer. Zij spoorden de verschillende groeperingen aan tot samenwerking, maar wilden de indruk vermijden, dat zij de lakens uitdeelden en bleven dan ook elkaar bestrijdende groepen steunen. Sommige leiders concludeerden hieruit ten onrechte, dat hun standpunt door de Chinezen gedeeld werd hetgeen de bereidheid tot onderlinge samenwerking niet ten goede kwam. Toch ontstond in de meeste landen wel enige samenwerking; plaatselijke groepen in Frankrijk en Italië sloten zich aan, maar tot een volledige concentratie kwam het vrijwel nergens.

Hoewel in enkele landen, met name Italië, de marxisten-leninisten een vrij grote aanhang zeggen te hebben, bleef in de meeste landen de toeloop gering. Oude groeperingen splitsten zich, nieuwe kringen werden opgericht, zonder dat het totaal aantal aanhangers in belangrijke mate steeg.

Geen vaste koers

De meeste groeperingen volgden geen vaste koers, al zigzagden zij niet zo erg als de Zwitserse communistische partij van Bulliard, die achter eenvolgens onenigheid kreeg met Grippa, kritiek leverde op MAO Tse-tung, zich ideologisch zeer verwant voelde met Castro en grenzeloze bewondering koesterde voor Hoxha, om daarna tot het inzicht te komen, dat de juiste politieke lijn aangegeven werd door China, Albanië en de partij van Grippa en die tenslotte verklaarde - met behoud van het marxisme-leninisme - een strikt neutrale koers te zullen varen tussen Peking en Moskou. Dit alles stempelde Bulliard niet tot een "echte" marxist-leninist.

Aan de andere kant maakte MAO het zijn Europese bewonderaars ook niet gemakkelijk; de culturele revolutie die het Chinese partij-apparaat vernietigde, was voor velen in het Westen - in het bijzonder voor de vroegere partijleden - moeilijk te begrijpen en te verdedigen. Grippa, die zich omstreeks 1963 zoveel moeite gegeven had, het Chinese communisme in Europa te verspreiden, zag zich in 1967 in Peking aangevallen en uitgemaakt voor aanhanger van LIOE Sjao-tsjji, MAO's vijand no. 1.

Toen Grippa kort daarop in Tirana de Chinese pogingen om invloed uit te oefenen op buitenlandse partijen bekritiseerde, nam men daar ontsteld kennis van zijn opvattingen en raadde hem zelfkritiek aan. Dit was echter te veel gevergd van Grippa. Een van zijn vroegere aanhangers schreef daarop een "muurkrant", die de aanleiding vormde voor de zoveelste splitsing in de partij van Grippa. Afgesneden van alle financiële steun heeft de door hem geleide partij vrijwel geen betekenis meer.

Het lijkt voor de Chinezen teleurstellend, dat de grote financiële inspanning, die zij zich getroost hebben om het "echte" marxisme-leninisme in Europa te bevorderen slechts een veelheid aan organisaties opleverde en twijfel aan de juistheid van de opvattingen van de politieke leiders liet bestaan, maar de Chinezen schijnen te verwachten,

dat uit de gevoerde discussies zal blijken, wie de ware marxisten-leninisten zijn. Alle uitlatingen worden in Peking gewogen!

De Albanezen, directer in hun aanpak dan de Chinezen, spraken in 1967 duidelijk uit, dat in alle Westeuropese landen marxistisch-leninistische partijen moesten worden opgericht. De Chinezen voegden hieraan toe, dat deze partijen de gedachten van MAO tot richtsnoer moesten nemen. Daarnaast bleven de Chinezen van mening, dat de betrokkenen zelf moesten beslissen over het tijdstip waarop tot partijvorming kon worden overgegaan.

Een en ander had tot gevolg dat in iets meer dan een jaar tijds partijen werden opgericht in Frankrijk en Engeland, Italië, Denemarken en West-Duitsland, terwijl in Zweden de voorbereiding in een vergevorderd stadium verkeert. Ook in Nederland wordt door twee groeperingen partijvorming in het vooruitzicht gesteld.

Opmerkelijk is de rede, welke de Albanese partijleider Enver Hoxha aan het einde van 1968 tijdens een partijcongres in Tirana hield. In zijn rede vroeg Hoxha aandacht voor de marxistisch-leninistische beweging, die volgens hem een nieuwe fase tegemoet ging. Hij veroordeelde de Sowjet-inval in Tsjechoslowakije en stelde met nadruk dat de marxistisch-leninistische partijen het recht hebben, binnen de nationale grenzen vrij over de oplossing van nationale vraagstukken te beslissen. Mogelijk wilde hij het doen voorkomen, of er binnen het Sino-Albanese marxisme meer bewegingsvrijheid t.a.v. de nationale belangen zou bestaan dan in het Sowjet-blok.

Hoxha legde ook nadruk op de volstrekte gelijkheid van alle partijen, groot en klein, jong en oud; elke partij kon leren van de ervaringen van andere partijen.

Hoxha voorspelde het ontstaan van een nieuwe revolutionaire situatie, omdat de revolutionaire communisten zich gaan losmaken van de oude partijen en zich in nieuwe marxistisch-leninistische partijen gaan organiseren. Het is niet onmogelijk, dat nu ook gestreefd zal worden naar de oprichting van een nieuwe "Internationale", waarvoor men in Albanië enkele jaren geleden de tijd nog niet rijp achtte.

Conclusie

De Chinezen hebben kosten noch moeite gespaard, het "echte" marxisme-leninisme in Europa te bevorderen. De Albanezen steunden dit streven naar beste vermogen; of zij hierbij richtlijnen uit Peking

kregen, is niet bekend. Van een afbakening van invloedssferen is niets gebleken; sommige organisaties ontvingen steun van Peking en Tirana, anderen van een van beiden. Slechts enige groeperingen kregen in het geheel geen buitenlandse steun.

Slechte ervaringen hebben de Chinezen de laatste tijd wat voorzichtiger gemaakt in de keuze van hun contacten.

Het nieuwe Chinese partijstatuut, dat onlangs door het 9e Partijcongres werd goedgekeurd, noemt als China's bondgenoten "alle werkelijke marxistisch-leninistische partijen in de wereld". Dit betekent, dat die organisaties, die zich conformeren aan MAO's opvattingen, op steun van Peking kunnen blijven rekenen.

Juist die eis van volledige ideologische aanpassing maakt het echter onwaarschijnlijk, dat de pro-Chinese communistische partijen in Europa een sterke groei zullen gaan vertonen. Dit betekent evenwel niet, dat het Maoïsme geen invloed op de politieke ontwikkeling zal hebben. Ook hier dringt zich onwillekeurig de vergelijking op met het rechts-autoritair protest van de dertiger jaren, waarover Dr. de Jong schreef: "Het neemt niet weg, dat het zaad dat genoemd door hun publicaties meer dan door hun acties uitgestrooid hadden, een kwalijke oogst zou opleveren."

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ NEDERLAND

De CPN bezoekt het congres van de DKP

Voor het eerst sinds 1966, toen enkele CPN-afgevaardigden van het tweede échelon het 23e congres van de Sowjetrussische CP bezochten, heeft de leiding van de Nederlandse CP het weer nodig geoordeeld om een officiële delegatie te zenden naar een congres van een zusterpartij. Het betrof het eerste congres van de vorig jaar opgerichte legale Westduitse CP (DKP), welk evenement op 12 en 13 april j.l. in Essen plaatsvond.

Aangezien de CPN-leiding van mening was dat het hier ging om "een van de allerbelangrijkste gebeurtenissen in dit land sinds vele jaren" en het "voor ons in Nederland eveneens van groot belang is, nauwgezet te volgen wat zich in de Bondsrepubliek voltrekt" ("De Waarheid", 17 april j.l.), voerde voorzitter Henk Hoekstra zelf de delegatie aan, die verder bestond uit "De Waarheid"-redacteuren Gerard Pothoven en Joop Morriën.

Hoewel Hoekstra in een interview in het "Brabants Dagblad" d.d. 17 april j.l. ontkende dat de aanwezigheid van de Nederlandse communisten op het DKP-congres iets te maken had met een veranderde opstelling ten aanzien van de andere communistische partijen, moet deze stap van de CPN-leiding toch wel degelijk gezien worden als een nieuwe fase in een beleid, dat sinds het begin van dit jaar meer gericht lijkt op participatie in het internationale communistische overleg en zelfs op een voorzichtige toenadering tot Moskou. Dit congres van de DKP - die beschouwd kan worden als de legale façade van de illegale, pro-Russische KPD - was immers tevens ontmoetingsplaats van delegaties uit een aantal belangrijke communistische partijen, o.m. van Italië, Frankrijk, Roemenië, Tsjechoslowakije, de DDR en de Sowjet-Unie.

Dat dit uitbreken van de Nederlandse communisten uit hun sinds 1963 zelf geschapen isolement, door de andere partij(en) op prijs wordt gesteld, blijkt wel uit het feit dat de CPN-delegatie door de Duitse gastheren met égard werd ontvangen en "practisch een ereplaats" kreeg. De felicitatietelegrammen met "hartelijke en broederlijke groeten" die de CPN ter gelegenheid van haar vijftigjarig bestaan medio april ontving van de Hongaarse en Noordkoreaanse CP wijzen eveneens in deze richting.

Toch moet worden vastgesteld dat de CPN-leiding - ondanks haar internationaal wat meer coöperatieve opstelling - vooralsnog de autonomie van haar partij blijft beklemtonen en een kritisch standpunt blijft innemen t.a.v. door haar als revisionistisch ge-doodverfde communistische partijen. Een felicitatietelegram van de Oostduitse CP (SED) werd bijvoorbeeld niet in "De Waarheid" vermeld. Ook heeft de CPN-leiding zich nog altijd niet officieel uitgesproken over het feit of zij wel of niet zal deelnemen aan de topconferentie van communistische partijen, die op 5 juni a.s. te Moskou zal beginnen. In bovenvermeld interview verklaarde Hoekstra: "Wij zullen hierover nog praten en dan een besluit nemen. Al het andere is voorbarig!" Naar verluidt wil de CPN-leiding echter be-slist niet verschijnen op de conferentie als deze tot doel heeft de Chinese CP te veroordelen.

De "nieuwe oriëntering" van de binnenlandse politiek van de CPN

Het succes van de door de communisten, via een mantelcomité georganiseerde herdenking van de Februaristaking in de hoofdstad op 25 februari j.l. heeft de CPN-leiding er toe gebracht zich te bezinnen over een "nieuwe oriëntering" voor haar binnenlandse poli-tiek. De gedachten hierover zijn neergelegd in een uitvoerige reso-lutie van het partijbestuur, die gepubliceerd werd in "De Waarheid" van 11 april j.l. In deze resolutie - een vrucht van de begin maart j.l. ingestelde "politieke commissie", bestaande uit Paul de Groot, Henk Hoekstra, Joop Wolff, Marcus Bakker en Gerrit Out - betoogt het partijbestuur dat "een constructieve links-socialistische poli-tiek slechts tot versterking van de progressieve krachten kan lei-den, als zij eenheid van optreden en samenwerking met de communis-tische partij inhoudt". Met de bestaande partijen en politieke groe-peringen acht de CPN-leiding echter geen samenwerking mogelijk. Met de PvdA niet, omdat de heren Vondeling en Den Uyl "tot elke prijs" de eenheid willen handhaven met Nieuw-Links ("niet representa-tief voor de werkelijk linkse stroming in de PvdA"!) en de "rechtse cellenbouwers van Democratisch Appel", waardoor "de besluiten van het PvdA-congres een leeg gebaar zullen blijven". Met de PPR niet, omdat deze partij "niet de duidelijke en ook niet de enige uit-drukking is van de linkse stromingen die er onder de katholieken in ons land zijn", en haar gedrag "steeds meer een blinde navol-ging wordt van wat de PvdA in de Tweede Kamer zegt". Met de PSP

niet, omdat deze partij wordt gemanipuleerd door "beginselloze renegaten van het communisme". En tenslotte ook niet met D'66, want "de frisheid van D'66 blijkt niet anders te zijn dan het oprakelen, onder dezelfde invloeden, van de onpure denkbeelden die destijds de weg effenden voor de nazipartij van Mussert".

De voorkeur van de CPN-leiding gaat uit naar individuele PvdA- en NVV-leden, "oprechte pacifistische vredesstrijders", "radicale katholieken en protestanten". Er dient naar te worden gestreefd dat met deze "linkse krachten", onder leiding van de communisten, "strijdcomité's" worden gevormd, die betreffende concrete zaken ageren tegen de regeringspolitiek. Verder beschouwt de CPN-leiding het als haar taak "alle werkers" te organiseren "ongeacht welke hun vakbondsrichting is of dat zij geen vakbonds lid zijn" (N.B.: deze uitspraak staat min of meer in tegenstelling tot de communistische vakbondspolitiek in de afgelopen jaren, die gericht was op organisatie van alle arbeiders - ook de communisten! - in het NVV.) Tevens wil de CPN "het verbond tussen jonge intellectuelen en arbeiders" tot stand brengen.

Dit ambitieuze programma zal uiteraard "aan de gehele CPN zeer hoge eisen stellen". Temeer, omdat men zich in de resolutie realiseert dat de partij "ernstig tekort schiet in de loonstrijd in de bedrijven", hetgeen voortkomt uit "een terugval in sociaal-democratische opvattingen". Bovendien treden "hier en daar" in de partij "zelfvoldaanheid en sleur" op, welke uitingen zijn van "rechtse opportunisme", die leiden tot "verslapping van de oppositie in vertegenwoordigende lichamen en aanpassing aan het establishment". De partijleiding zal dan ook op grondslag van deze resolutie "de leidingen en het werk in de districten nauwkeurig bezien en waar nodig reorganiseren".

Resumerend komt de resolutie, die aangediend wordt als een "nieuwe oriëntering" van de binnenlandse politiek van de CPN, hier op neer, dat de communisten in het parlement, de provinciale staten, gemeenteraden, ondernemingsraden, discussiegroepen etc. strijdvaardiger dienen op te treden dan voorheen. Daarnaast moeten er op zo breed mogelijke basis - maar wel onder leiding van de CPN! - plaatselijk actiecomité's worden gevormd tegen de regeringspolitiek. Partijgenoten die zich aan deze nieuwe situatie niet kunnen aanpassen, zullen terzijde worden geschoven. Het valt dan ook te verwachten, dat er in de komende tijd meerdere - mogelijk belangrijke - bestuursmutaties in de CPN zullen plaatsvinden.

De CPN organiseert de 1-Meiviering op "brede basis"

De 1-Meiviering is vermoedelijk mede de aanleiding voor de partijleiding der CPN geweest om zich op een andere aanpak van haar binnenlandse politiek te bezinnen. De organisatie van deze toogdag is dit jaar anders dan voorgaande jaren en was van de aanvang af eigenlijk al een vooruitlopen op de richtlijnen zoals deze in "De Waarheid" van 11 april met de publicatie van de "nieuwe oriëntering" werden gegeven. In verschillende plaatsen werd hiertoe naarstig gezocht naar mogelijkheden tot samenwerking met anderen.

De voorbereidingen voor de viering van de eerste mei werden door de CPN te Amsterdam reeds medio maart begonnen met de vorming van een "breed" actiecomité, voornamelijk bestaande uit leden van de CPN en haar hulporganisaties, tezamen met enkele PvdA en NVV-leden. Op 5 april publiceerde "De Waarheid" de oproep van dit, in feite communistische mantelcomité om "de eerste mei eensgezind te vieren":

"De eerste mei zal enorm aan betekenis winnen, wanneer alle linkse krachten die in oppositie staan tegen de rechtse regeringspolitiek, zich bundelen en hun kracht in één demonstratieve uiting tonen. Daarom roepen wij, communisten, socialisten, vakbondsleden, studenten, jongeren, kunstenaars en intellectuelen op tot één gezamenlijke demonstratie."

Adhaesiebetuigingen konden worden ingezonden aan J.F.A.v.d. Poel, lid van de CPN en werkzaam bij "De Waarheid", die echter werd aangeduid als "bestuurslid wijkcentrum".

In de eerste helft van april slaagden de communisten er in dit comité uit te breiden, o.m. met leden van de SVB. Overleg met andere Amsterdamse jongerenorganisaties als "Socialistische Jeugd", "Politeia", FJG-PvdA en "Rode Jeugd", werd afgebroken, omdat de CPN in elk geval de leiding van de manifestatie wilde behouden. Op 18 april kondigde "De Waarheid" aan dat de 1-Meiviering vooraf zou worden gegaan door een demonstratieve optocht van het Amstelveld naar de Oude RAI, waar namens het comité drie sprekers het woord zouden voeren, t.w. CPN-partijbestuurder Marcus Bakker, SVB-bestuurder Marius Ernsting en J.W. Ruymgaart, vakgroepbestuurder van de Alg. Ned. Bouwbedrijfsbond de ANB (NVV).

CPN-voorzitter Henk Hoekstra beklemtoonde op 30 april in "De Waarheid" nog eens dat deze eerste mei "een eerste stap zal zijn naar wat moet uitgroeien tot een eenheid van alle linkse krachten":

"De communistische partij van Nederland zal op deze dag getuigen van haar vaste wil om deze hechte eenheid te smeden."

De voorgenomen bedrijfssluiting bij de "Verblifa"

Inleiding

De "Verenigde Blikfabrieken N.V." (Verblifa) te Krommenie startte in 1889 als een bescheiden bedrijfje onder een andere naam en ging kort voor de eerste wereldoorlog een fusie aan met een soortgelijk bedrijf, waarbij bovenvermelde naam werd aangenomen. De zetel werd gevestigd te Amsterdam, het hoofdbedrijf te Krommenie. Ook in andere plaatsen werden bedrijven opgericht; het bedrijf te Krommenie bleef echter het grootste.

Ten aanzien van de werkgelegenheid in het bedrijf werd in de periode 1950-1955 de top bereikt: \pm 1000 werknemers. (In de overige bedrijven van de Verblifa waren toen \pm 1400 personen werkzaam.) Na 1955 ontstond een geleidelijke achteruitgang in de personeelsbezetting, een achteruitgang die na 1964 werd versneld. Eind 1964 n.l. fuseerde de Verblifa met de op 8-11-1934 opgerichte "N.V. Blikembalagefabriek Thomassen en Drijver", waarna op 30-9-1965 de naam werd gewijzigd in "N.V. Thomassen en Drijver-Verblifa" met als zetel Deventer.

In dit concern werden maatregelen tegen doublures genomen en in oktober 1966 vond een sanering plaats, welke leidde tot sluiting van de fabrieken te Hillegersberg, Delft en Oudenbosch. Deze sluitingen omvatten ruim 300 werknemers.

Op 16 april j.l. werden de werknemers van de Thomassen en Drijver-Verblifa-vestigingen te Dordrecht (\pm 220 man), Krommenie (\pm 450 man), Leiden (12 man) en Utrecht (\pm 220 man) door de directie officieel op de hoogte gebracht van de voorgenomen bedrijfssluitingen. Hoewel reeds enige tijd geruchten hierover de ronde hadden gedaan, kwam het bericht voor vrijwel alle betrokkenen nog onverwacht.

Uiteraard leverde dit besluit reacties op, vooral - gezien de plaats welke het bedrijf daar inneemt - in Krommenie. Het personeel reageerde met vroegtijdig naar huis te gaan; de nachtploeg kwam niet op. De secretaris van de ondernemingsraad, adviseerde het per-

soneel ook de volgende dag niet aan het werk te gaan, maar de op 17 april door de erkende vakbonden georganiseerde vergadering te bezoeken. In deze vergadering werd de vakbondsbestuurders verweten, dat zij reeds enige weken met de bedrijfsleiding hadden overlegd over een afvloeiingsregeling en dat de ondernemingsraden niet waren ingeschakeld. De verklaring, dat de erkende vakbonden geen verantwoordelijkheid wensten te aanvaarden voor het besluit tot opheffing van de bedrijven, vermocht weinig indruk te maken op de werknemers. Na deze vergadering waar ook de niet-georganiseerde personeelsleden aanwezig waren, vond een spontane demonstratieve mars plaats, als een algemeen protest tegen de bedrijfssluiting.

CPN-agitatie in Krommenie

"De Waarheid" wierp zich vanzelfsprekend op als "de" spreekbuis van werknemers en middenstanders in Krommenie en wijdde veel aandacht aan de protestbetogingen. Daarnaast gaf zij vraaggelassen weer met (ongenoemde) arbeiders over de bedrijfssluiting.

De verklaring van de erkende vakbonden, dat zij geen verantwoordelijkheid wensden te nemen voor het directiebesluit, werd - uiteraard - door de CPN weerlegd door er op te wijzen, dat reeds enige weken door de vakbonden was onderhandeld over een afvloeiingsregeling. De dagelijkse leiding van de CPN stuurde reeds op 16 april Freek Meis, de partijbestuurder belast met het bedrijfswerk, om na te gaan wat er t.a.v. de bedrijfssluiting kon worden gedaan. Meis oordeelde de tijd rijp voor een massale actie, waarin geen sprake mocht zijn van georganiseerd of ongeorganiseerd en evenmin van communist of niet-communist. Hij wekte het CPN-kader op - zo mogelijk - over te gaan tot bezetting van de fabriek door de arbeiders. Dit plan tot bedrijfsbezetting werd door het CPN-districtsbestuur verworpen, omdat men verwachtte dat de arbeiders hiervoor niet gemakkelijk te vinden zouden zijn. De secretaris van de ondernemingsraad, had namelijk de arbeiders er voor gewaarschuwd geen onberaden stappen te ondernemen, waardoor de acties zouden ontaarden in een communistische rel. Daarom volstond het Zaanse districtsbestuur met het uitgeven van twee manifesten en het voorbereiden van protestdemonstraties, waartoe contact werd opgenomen met het CPN-districtsbestuur Noord-Holland-Noord, omdat ook in dat district Verblifawerknemers wonen.

H O O F D S T U K III

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

12e congres ANJV

In Amsterdam kwam van 5 tot 7 april '69 - in de Paasvakantie - het 12e congres bijeen van het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV). Men nam daar afscheid van de aftredende voorzitter Roel Walraven (reeds enige jaren in dienst van de Communistische Partij Nederland, thans als organisatiesecretaris) en benoemde tot diens opvolger Han de Leeuw. Men gaf zijn fiat aan een nieuw ANJV-hoofdbestuur en luisterde naar een toespraak van CPN-voorzitter Henk Hoekstra.

Het gehele ANJV-congres, door organisatoren voorbereid onder het motto "ANJV vooruit! Niets kan ons weerhouden", toonde het beeld van een uiterst gedisciplineerde doch ernstig geïsoleerde jeugd beweging. Gedisciplineerd omdat alles verliep zoals van te voren door de leiding was geregeld. Geïsoleerd omdat hetgeen door de verschillende sprekers naar voren werd gebracht geen weerklank vond buiten de vergadering.

Op het punt van de discipline slaat het ANJV niet alleen de meeste Nederlandse jeugdorganisaties met stukken, doch ook de belangrijkste Nederlandse communistische hulporganisaties. Voor de laatste geldt trouwens praktisch over de gehele lijn, dat men er al jaren geleden maar mee opgehouden is formeel in congres bijeen te komen. De regelmaat, waarmee het ANJV congressen belegt*, wordt alleen maar enigermate geëvenaard door de Nederlandse Vrouwenbeweging. De Nederlandse Vredesbeweging hield haar laatste congres in 1962, de vereniging "Nederland-USSR" in 1960, Verenigd Verzet 1940-1945 in 1959!

* Door het ANJV zijn in een periode van nog geen 25 jaar een twaalf-tal congressen belegd. Alleen tussen het 6e congres (december '54) en het 7e congres (april '58) viel een langere tussenperiode. De NVB belegde in een periode van nog geen 23 jaar een achttal congressen.

Mogelijk mede als gevolg van het feit dat bij de algemene protestmars op 17 april de ordehandhaving aan het CPN-kader werd toevertrouwd, is het zelfvertrouwen bij de CPN-ers nadien kennelijk toegenomen.

In een manifest, dat op 19 april door het Zaanse CPN-districtsbestuur werd uitgegeven, komt althans de oproep voor: "Zet de actie voort! Eensgezind! TOT AAN DE BEDRIJFSBEZETTING TOE".

Ook verdere acties rondom de bedrijfssluiting hebben de positie van de communisten daarbij versterkt. Zo had een door toedoen van enige NVB-leden gevormd vrouwen-comité, dat opriep tot een nieuwe protestbetoging op 22 april, voor de bevolking kennelijk een zodanig representatieve samenstelling, dat de demonstratie een vrij algemeen karakter kreeg, terwijl toch zowel de NVB als het ANJV hieraan met eigen leuzen deelnamen.

De invloed der communisten blijkt voorts ook uit de samenstelling van een uit de bevolking van Krommenie gevormd "Comité tot behoud van Verblifa voor Krommenie". Hierin bezetten zij namelijk 9 van de 18 zetels.

De redevoering, waarin CPN-voorzitter Hoekstra namens zijn partijbestuur de ANJV-ers begroette en toesprak, was bepalend voor de sfeer van het congres. Hoekstra bracht kritiek uit op gezagsdragers en "rechtse krachten" in de Nederlandse samenleving en hield een pleidooi voor "eenheid tot elke prijs" van alle linkse jongeren, een eenheid in het bijzonder gericht tegen de politiek van het kabinet-De Jong. Hij achtte de tijd rijp voor samenwerking van werkende jeugd, middelbare scholieren en studenten.

Hoekstra begaf zich hiermee midden in de problematiek, waarvoor de communistische jeugdorganisatie zich sinds het najaar van 1968 ziet gesteld: de problematiek van de nieuwe aanpak en van de pogingen om door middel van een eigen "Program van de jeugd" aansluiting te krijgen met de jeugd in bedrijven en instellingen van middelbaar en hoger onderwijs.

Het 12e ANJV-congres had onder meer tot taak in commissievergaderingen te beraadslagen over een verdere uitwerking van dit "Program van de jeugd". Een en ander had echter zo weinig om het lijf, dat men de indruk kreeg, dat de ANJV-leiding min of meer is blijven steken in zijn jeugdprogram, waaraan in het najaar van 1968 toch zoveel aandacht is besteed en dat op dit congres opnieuw werd gepropageerd als een nieuw begin. (De eerste versie van het "Program van de jeugd" kwam medio 1968 gereed. Zie daarover MO I/1969, blz. 19-20.)

In een ter gelegenheid van het congres uitgegeven extra nummer van het ANJV-blad "Jeugd" staat een uittreksel uit de congresrede van de nieuwe ANJV-voorzitter Han de Leeuw. De eerste zinnen daarvan bevatten de quintessence van wat het ANJV wil:

"Eenheid van allen die vandaag willen meestrijden tegen de regering De Jong. Eenheid van al de krachten, die willen bewerkstelligen dat deze maatschappij omver wordt geworpen en er een nieuwe socialistische maatschappij voor in de plaats wordt gesteld, dat is thans de dringende opgave! Het ANJV zal hierin een voorname rol moeten spelen. Ze zal de stimulator moeten zijn van deze eenheid en voortdurend nieuwe initiatieven moeten nemen die tot gezamenlijk optreden van de jongeren kunnen leiden."

Dat De Leeuw hiermede tegelijkertijd in feite aangaf dat het ANJV tot dusver onmachtig is geweest om deze al zo lang begeerde eenheid te verwezenlijken, zal wel niet in zijn bedoeling hebben gelegen.

Aan het eind van het congres is een resolutie aangenomen - onder daverend applaus en eenstemmig, volgens een verslag in "De Waarheid" - die later is verspreid als "Oproep aan de Nederlandse jeugd". Bij gebrek aan werkelijke inspiratie heeft men daar echter niet meer van weten te maken dan een dorre opsomming van wat algemeenheden als:

".....De jongeren over de hele wereld zijn in beweging gekomen. Overal vinden grootscheepse demonstraties plaats tegen de uitwassen van deze maatschappij..... Een belangrijke rol speelt daarin naast de jeugd in de bedrijven de snel groeiende groep van scholieren, studenten en jonge intellectuelen..... Oude verschillen tussen werkende jeugd en studenten zijn niet meer van toepassing op de huidige tijd.... Een eensgezind optreden van de gehele Nederlandse jeugd, de georganiseerden maar ook de ongeorganiseerden is dringend nodig....."

Het 12e ANJV-congres besteedde, zoals was voorzien (zie MO 3/1969, blz. 21) veel aandacht aan de voorbereiding van alles wat heeft te maken met de aanstaande Pinkster-manifestatie tegen de NAVO, de Duitse herbewapening en het NAVO-hoofdkwartier in Brunssum.

Nederland-USSR en Vernu

Secretariaat en administratie van de vereniging Nederland-USSR verhuisden in april naar - wij citeren het maandblad "NU" van april '69 - "een fraai oud huis aan het Frederiksplein",*) "De Schalm" genaamd".

"Op het nieuwe adres" - wederom aldus "NU" - "komen secretariaat, administratie, redactie, archief en bibliotheek weer onder een dak. Tevens zal 'De Schalm' beschikken over een ruime zaal met foyer die geschikt is voor het houden van lezingen, diverse voorstellingen en bijeenkomsten. In de toekomst zullen er eveneens geregeld filmvoorstellingen plaatsvinden."

Het door de vereniging Nederland-USSR geëxploiteerde reisbureau Vernu blijft apart gevestigd op het adres Utrechtsestraat 48.

In het hierboven aangehaalde aprilnummer van het maandblad "NU" is een interview opgenomen met Vernu-directeur Willem Hulst (tevens voorzitter van de vereniging Nederland-USSR).

De NU-medewerker, die als interviewer optrad, schrijft alsof hij nauwelijks weet dat Vernu iets heeft uit te staan met Nederland USSR, laat staan dat hij de dubbelfunctie van Hulst zorgvuldigheidshalve even vermeldt.

*) Frederiksplein 28, Amsterdam-C.

"Tien jaar geleden", zo begint het artikel gladjesweg, "begon het Amsterdamse reisbureau Vernu op bescheiden schaal met het organiseren van reizen naar de Sowjet-Unie. Thans blijkt het bureau te zijn uitgegroeid tot een omvangrijke reisorganisatie...."

Het artikel bevat voorts (interessante) gegevens over de door Vernu georganiseerde reizen naar de Sowjet-Unie en de "service", die Vernu verleent aan Russische toeristen in Nederland. Het besluit met een korte alinea over het belang van vriendschappelijke betrekkingen tussen de volkeren van Nederland en de Sowjet-Unie.

H O O F D S T U K I V

ANDERE ORGANISATIES

Studentenbeweging

Onderwijsfront op gang?

Zoals reeds eerder gemeld (zie M.O. januari 1969, pag. 26), is tijdens een in januari 1969 te Amsterdam gehouden en door de Studentenvakbeweging (SVB) geïnspireerd congres van "activisten" uit het middelbaar, het hoger beroeps- en het wetenschappelijk onderwijs, besloten onder de naam "onderwijsfront" te komen tot een meer intensieve samenwerking. *)

Eén van de toen besproken plannen, nl. het uitgeven van een discussie-krant, schijnt momenteel een kleine kans van slagen te hebben althans is aangekondigd dat een dergelijke krant met o.a. artikelen over de mammoetwet, het projectonderwijs, de structuurherforming en de situatie op de middelbare scholen, op 8 mei a.s. zal verschijnen en op 6000 scholen, in een totale oplage van 400.000 exemplaren, verspreid zal worden. Er zijn evenwel financiële moeilijkheden.

De oorspronkelijke opzet, die nogal ambitieus was, moest wegens teleurstellende resultaten van de advertentie-acquisitie worden losgelaten. Daarop besloten de initiatiefnemers tot een meer bescheiden uitgave, waarvoor men evenwel ook nog geen voldoende financiële steun heeft kunnen vinden. Men schijnt thans zijn hoop gesteld te hebben op een subsidie van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen, hetgeen nogal optimistisch klinkt. Mocht deze subsidie niet verleend worden, dan is het de vraag of het plan toch nog verwezenlijkt kan worden.

Gebleken is overigens dat de kring van de initiatiefnemers groter is dan men gezien de trage vorderingen van de afgelopen maanden zou verwachten. Tot de kerngroep van organisatoren behoren namelijk: een bestuurslid van de SVB (Irene van Ditshuysen,

*) Uit een publicatie van de SVB is gebleken, dat men uiteindelijk via een dergelijk front wil trachten te komen tot een congres over buitenparlementaire oppositie.

secretaresse onderwijsfront en organisatrice van de bijeenkomst van januari j.l.), een bestuurslid van de Nederlandse Studentenraad (Jan Mulder, secretaris onderwijsfront), een bestuurslid van de Unie van Studenten in Nijmegen (Mea Verbunt, secretaresse onderwijsfront) en de scholiere Sonja van Ierland van de Delftse afdeling van de Socialistische Jeugd (SJ), voorts twee leraren, één onderwijzer, een leerling-journalist en een medewerker van de Wereldomroep. Bij de laatste, een zekere Herman Goddijn, wonende te Amsterdam, berust het redactie-adres.

Het is de bedoeling van de organisatoren door middel van de krant de discussie over onderwijsproblemen verder te stimuleren. Men denkt daarbij niet alleen aan streekcongressen, maar ook aan gesprekken in de klas en in de huiskamer. Met dat laatste wil men kennelijk een poging doen ook de ouders in de activiteiten te betrekken.

Activiteiten van Maarten Abeln

Maarten Abeln, een bekende figuur in de studentenwereld - hij is voorzitter van de commissie buitenland van de SVB, heeft een rol gespeeld in de (nogal theoretische) bundeling van Europese syndicalistische studentengroeperingen aangeduid als de CESE, waarvan hij zich als secretaris heeft opgeworpen, en vervult bovendien een enigszins onduidelijke functie in de communistische IUS - heeft de laatste tijd vanwege zijn, soms tegenstrijdige, internationale activiteiten weer sterker de aandacht getrokken.

In het april-nummer van het SJ-periodiek "ESJEE" is een verslag opgenomen van zijn hand over een door hem eind december 1968 te Marseille bijgewoond congres van de Franse nationale studentenunie, de UNEF.

Zoals daaruit blijkt, wenst hij zich te distanciëren van de verschillende dogmatische stromingen die momenteel in deze organisatie om de voorrang strijden en heeft hij vooral sympathie voor de radikale richting van de (UNEF-) Comités d'Action, die tijdens de onlusten van mei en juni 1968 in Frankrijk "bij honderden" hebben geopereerd onder inspiratie van trotskisten, marxisten-leninisten en radikale socialisten en die nog steeds actief zijn. Niet de meer gevestigde "dogmatische" groeperingen, maar deze comité's, aldus Abeln, hebben door hun radikale acties de voor-

waarden geschapen voor de eenheid van de revolutionaire beweging, en met name ook voor de eenheid van actie van arbeiders en studenten.

Het is opmerkelijk dat Abeln, die tot nu toe in CESE-verband een vrij intensief contact heeft gehad met de voormannen van de UNEF en met haar voorzitter Jacques Sauvageot persoonlijk, deze organisatie thans de rug toekeert, ter demonstratie waarvan hij trouwens het congres te Marseille, samen met de afgevaardigden van de Comités d'Action, voortijdig - uit protest - heeft verlaten.

Gezien het feit dat Abeln zijn artikel heeft gepubliceerd in het blad van een organisatie die slechts gedeeltelijk uit studenten bestaat (het zou meer voor de hand hebben gelegen als hij in een periodiek van de SVB of de NSR had geschreven) en gezien ook 's mans recente activiteiten in de SJ, lijkt het wel of Abeln bezig is zich nu in links-socialistische kringen in te dringen.

Het is evenwel vooralsnog niet duidelijk, hoe Abeln enerzijds partij kan trekken voor de richting van de Comités d'Action - derhalve tegen de richting van de communistische UNEF-Renouveau - en anderzijds een kennelijk niet onbetekende en door de communisten gewaardeerde rol kan spelen in de communistische Internationale Unie van Studenten (IUS).

In maart en april bijvoorbeeld is hij vanuit Praag, waar de IUS haar hoofdbureau heeft, via Boedapest, de zetel van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (WFDJ), naar het Midden-Oosten gereisd, naar men moet aannemen als boodschapper of informant voor deze jeugd- en studentenorganisaties. (Op 11 april heeft hij vanuit Cairo, in de VARA-radiorubriek "Dingen van de Dag", daarover gesproken.)

Men kan zich terecht afvragen wat Abeln in zijn schild voert. Na zijn terugkeer uit het Midden-Oosten heeft hij, eveneens in een VARA-uitzending op 18 april vanuit Praag gesproken over de situatie in Tsjechoslowakije na de afzetting van Dubcek en daarin een merkwaardige opmerking gemaakt over "plannen van Tsjechoslowaakse studenten voor acties naar Parijs model", acties die Abeln misschien wel waar de IUS stellig niet welgevallig kunnen zijn. Speelt Abeln ondanks zijn "functie" in de IUS een eigen spel?

De CVC heeft Warschau overleefd

Op 18 en 19 februari jl. is in de Poolse hoofdstad het permanente comité van de Praagse Christelijke Vredesconferentie (CVC)

bijeen geweest. Deze bijeenkomst, die kennelijk onder contrôle van de Poolse geheime dienst stond, was te elfder ure van Londen naar Warschau verplaatst. De reden hiervoor zou gelegen zijn in de interne moeilijkheden, die op eerdere bijeenkomsten aan de dag waren getreden als uitvloeisel van de Westerse oppositie tegen de inval van de Warschaupact-landen in Tsjechoslowakije.

In Warschau bleken inderdaad de communistische vertegenwoordigers in de meerderheid te zijn en had met name de pro-Russische richting binnen de CVC alle omstandigheden mee om zich sterk te kunnen doen gelden.

De Moskou-getrouwe factie is er, dankzij dit overwicht, in geslaagd de CVC met een minimum aan politieke en organisatorische concessies overeind te houden. De Russische financiële steun werd in verband hiermee (nog een extra argument!) hervat.

De bijeenkomst kreeg op deze wijze politiek gestalte in de volgende besluiten (die voor een groot deel vóóraf reeds geformuleerd bleken te zijn):

1. de CVC zal deelnemen aan de in juni 1969 in Oost-Berlijn te houden conferentie van de communistische Wereld Vredesraad;
2. de CVC zal steun verlenen aan de door de Stockholm-conferentie voor Vietnam geëntameerde solidariteitscampagne;
3. de CVC zal zich inzetten voor een conferentie over de Europese veiligheid;
4. de CVC zal een plan uitwerken voor een campagne voor de erkenning van de DDR.

Ondanks dit alles zijn de fundamentele tegenstellingen evenwel niet opgeheven en is het voortbestaan van de organisatie nog steeds in gevaar.

Medisch Comité Nederland-Vietnam opgericht

In oktober/november 1968 is opgericht het Medisch Comité Nederland-Vietnam. Soortgelijke comité's bestonden reeds in elf andere Westeuropese landen; het Nederlandse comité staat in het bijzonder in verbinding met de Franse Association Médicale Franco-Vietnamienne.

Het Comité stelt zich ten doel gelden en goederen bijeen te brengen ten behoeve van medische hulpverlening aan Noord-Vietnam en het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront. Daarnaast stelt het sprekers en films ter beschikking voor bijeenkomsten, forums e.d. en

wordt met behulp van medische studenten gewerkt aan de vorming van een informatiecentrum dat medische berichten over Vietnam vergaart en verspreidt.

Het Comité legt de nadruk op het niet-politieke karakter van zijn optreden en wijst iedere binding met Nederlandse politieke partijen af. Hierbij moet echter aangetekend worden dat, hoewel er wellicht in het door Saigon gecontroleerde deel van Zuid-Vietnam geen sprake is van een noodtoestand op het gebied van de medische voorzieningen, toch de beperking van de hulpverlening tot Noord-Vietnam en het Bevrijdingsfront een zekere politieke stellingname impliceert.

Het bestuur wordt gevormd door de drie initiatiefnemers, prof.dr. J. de Haas, de chirurg N.J. van Rijn en de internist J.A. Groenink. Laatstgenoemde is in politiek opzicht bekend als ex-lid van de studentenvereniging Perikles en de CPN en vervolgens als ex-lid van het Marxistisch-Leninistisch Centrum Nederland (MLCN).

Van de 63 personen, voornamelijk medici, die met de drie genoemden zitting hebben in het Comité van Aanbeveling, is ongeveer de helft in politiek opzicht bekend, hetzij vanwege (soms voormalige) activiteiten of bindingen in extreem links milieu, hetzij vanwege binnen- of buitenlandse contacten in dezelfde sfeer.

STAKINGSOVERZICHT MAART/APRIL 1969

Bedrijf : Leeuwarder Autobus Bedrijf N.V., Leeuwarden.
Aanleiding : niet-invoering van nieuwe CAO-streekvervoer.
Resultaat : directie ondertekende nieuwe CAO.
Aantal werknemers : Leeuwarden 70, Wommels 5, Bolsward 47.
Aantal stakers : Leeuwarden 59, Wommels 4, Bolsward 44.
Stakingsduur : 19 maart 1969 t/m 25 maart 1969.

Bedrijf : N.V. Autobedrijf De Zuidwesthoek, Balk.
Aanleiding : niet-invoering van nieuwe CAO-streekvervoer.
Resultaat : directie ondertekende nieuwe CAO.
Aantal werknemers : ca 90.
Aantal stakers : ca 90.
Stakingsduur : 19 maart 1969 t/m 25 maart 1969.

Bedrijf : N.D.S.M., Amsterdam.
Aanleiding : Joegoslavische gastarbeiders waren ontevreden over de lonen, die volgens hen minder waren dan van andere gastarbeiders.
Resultaat : 100 arbeiders keerden naar hun land terug.
Aantal werknemers : 250 (Joegoslaven).
Aantal stakers : 250
Stakingsduur : 16 april 1969 t/m 17 april 1969.

Bedrijf : Verenigde Blikfabrieken, Krommenie.
Aanleiding : protest tegen bedrijfssluiting.
Resultaat : geen.
Aantal werknemers : ca 450.
Aantal stakers : ca 450.
Stakingsduur : 17 april 1969.

Bedrijf : Ned.Dagblad Unie N.V., Rotterdam.
Aanleiding : Eis tot duurtetoeslag en verhoging van winstuitkering.
Resultaat : eisen ingewilligd.
Aantal stakers : gehele ploeg technisch personeel.
Stakingsduur : 19 april 1969 gedurende enige uren.

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
Voorjaar 1969	Int. Werkcongres tegen de NAVO	?	Verschillende West- en Oosteuropese studentenorganisaties (w.o. de IUS).
4 mei 1969?	Bijeenkomst "J'accuse".	Amsterdam	Griekenland comité's.
mei 1969	10e IUS-congres	?	International Union of Students.
* 16-18 mei 1969	Int.conf. over Vietnam.	Stockholm	Zweeds Vietnamcomité e.a.
23 mei 1969	6e Voorbereidingsbijeenkomst Wereldconf. CP'en.	Moskou	CP'en.
25-26 mei 1969	Int.conf. IVe Intern.	Parijs	IVe Internationale.
24-26 mei 1969	ANJV-Pinkstertocht tegen de NAVO.	Einddoel: Brunssum	Alg.Ned.Jeugdverbond.
29 mei 1969	Stertocht NVB.	Einddoel: Deventer	Ned.Vrouwenbeweging.
4 juni 1969	Int.Vredesconf. voor alle Religieuze groeperingen.	Zagorsk	Russische kerken.
5 juni 1969	Wereldconferentie CP'en.	Moskou	CP'en.
14-17 juni 1969	6e Congres IVDF.	Helsinki	Int.Dem.Vrouwenfed.
21-23 juni 1969	Wereldvredesconf.	Oost-Berlijn	Wereldvredesraad.
24 juni 1969	Bijeenkomst WVR.	Oost-Berlijn	Wereldvredesraad.
* 29 juni-6 juli 1969	1e Int.congres Marx.-Len. Jeugd.	?	Marx.-Len. Jeugd.
* september 1969	Congres WFDJ.	?	Wereldfed.Dem. Juristen.
* herfst 1969	Congres FIR.	?	Fédération Int.Rés.
* oktober 1969	Int. Conf.Europese Veiligheid.	Rome	Int.Confed. for Disarmament and Peace e.a.
* eind oktober 1969	Int. Conf.Europese Veiligheid.	Rome, Parijs of Brussel	Wereldvredesraad.

* nieuw, c.q. aangevuld.

VOORNAAMSTE HUIDIGE PRO-CHINESE MARXISTISCH-LENINISTISCHE GROEPERINGEN

IN WEST-EUROPA

Naam van de partij of groep:

Bijzonderheden:

Nederland

1. Marxistisch-Leninistisch Centrum
Nederland

Opgericht : maart 1965
Orgaan : Rode Tribune

Ontstaan uit het in juni 1964
opgerichte MLC.
Leider N.C.J. Schrevel.

2. Bond van Nederlandse Marxisten-
Leninisten

Opgericht : 2 maart 1969
Orgaan : Rode Vlag

Ontstaan uit de Rode Vlaggroep
van 1963.
Leider C. Bischof.

3. Liga van Marxisten-Leninisten in
Nederland

Opgericht : 1 oktober 1968
Orgaan : De Kommunist

Maakte aanvankelijk deel uit
van het MLCN.
Secr. C. Petersen.

4. Rode Jeugd

Opgericht : 1967
Orgaan : Rode Jeugd

Trad in de herfst 1967 uit
de Rode Vlag-groep.
In verschillende steden wor-
den min of meer zelfstandige
afdelingen opgericht.

België

1. Parti Communiste de Belgique

Opgericht : juni 1963
Orgaan : La Voix du peuple

Leider Jacques Grippa.
Geen contact meer met Chinezen
of Albanezen.

2. Parti Communiste (Marxiste-Leniniste)
de Belgique

Opgericht : 19 november 1967
Orgaan : Clarté

Leider Jules Vanderlinden.
Afsplitsing Grippa-partij,
heeft contact met Chin. Vert.

3. Parti Communiste de Belgique (ML)

Opgericht : zomer 1967
Orgaan : l'Exploité

Ook wel genaamd:
Parti Communiste Wallon.
Leider: Désiré Trifaux.

4. Union des Jeunesses Communistes
de Belgique

Opgericht : augustus 1965 (?)
Orgaan : Que faire ?

Begonnen als "Mouvement".

Frankrijk

1. Parti Communiste Marxiste-Leniniste Français
Opgericht : 31 december 1967
Orgaan : l'Humanité Nouvelle
Voortgekomen uit de "Fédération des Cercles" Marxiste-Léniniste (Marseille) juni 1964
Leider François Marty.
2. Centre Marxiste-Leniniste de France
Opgericht : maart 1965
Orgaan : Tribune Rouge (sinds juni 1967)
l'Etoile Rouge(" apr. 1966)
Leider Claude Beaulieu.
De Franse organisaties werden bij Decreet van 12 juli 1968 verboden. In augustus liet Marty een nieuw blad: "Le Drapeau Rouge" verschijnen.
3. Union des Jeunes Communistes (ML)
Opgericht : 1966
Orgaan : Servir le Peuple

● Italië

1. Partito Comunista d'Italia (ML)
Opgericht : 15 oktober 1966
Orgaan : Nuova Unità
Leider Fosco Dinucci.
Deze partij ontstond uit de "Movimento".
2. Partito Comunista d'Italia (ML)
Opgericht : december 1968
Orgaan : Il Partito
Dit is een afsplitsing van de onder 1 genoemde partij.
Leiders: D. Dini en V. Misefari.
3. Partito Rivoluzionario Marxista-Leninista
Opgericht : augustus 1968
Orgaan : Rivoluzione Proletario
Ontstaan uit de "Federazione"
Leider Prof. Luciano Raimondi.
4. Lega dei Comunisti Marxist-Leninisti d'Italia
Opgericht : april 1965
Orgaan : Il Comunista
Leider Ugo Duse.
Onbetekenend.
5. Unione dei Comunisti Italiani (ML)
Opgericht : 1968 (?)
Orgaan : Servire il Popolo
6. Circolo Amici delle Edizione Oriente
(Kring van vrienden van de uitgeverij "Oriente")
Orgaan : Orientamenti
Edizione Oriente in Milaan geeft o.a. "Vente dell'Est" en "Quaderni" uit.
Directeur Guiseppe Regis.

San Marino

1. Marxistisch-Leninistische Communistische beweging van San Marino

Zwitserland

1. Organisation des Communistes de Suisse

Opgericht : 1964
Orgaan : Octobre

Ontstaan uit het Centre Lenine (Lausanne).

De "Parti Communiste Suisse" *) werd in 1967 omgezet in een "Volkspartij", die open stond voor alle "progressieven".
Orgaan : l'Étincelle.

*) (Van Bulliard).

Oostenrijk

1. Marxistisch-Leninistische Partei Österreichs (MLPÖ)

Opgericht : maart 1966
Orgaan : Rote Fahne

Leider Franz Strobl.

Ontstaan uit de Rote Fahne-groep.
(oktober 1963)

2. "Funke-Kommunist"-Gruppe (Oostenrijkse Bond van Revolutionaire Arbeiders (ML))

Opgericht : voorjaar 1967
Organen : Der Funke
Der Kommunist

Groep jonge revolutionaire marxisten, die zich losmaakte van de Rote Fahne-groep.
Leiders H. Hronek en A. Jocha.

Duitse Bondsrepubliek

1. Kommunistische Partei Deutschland (KPD)

Opgericht : 31 december 1968
Orgaan : Roter Morgen

Leider Ernst Aust.

Ontstond uit 3 groeperingen.

Zweden

1. Kommunistiska Förbundet (Marxist-Leninisterna)

Opgericht : 25 juni 1967
Orgaan : Marxistiskt Forum
Gnistan

Voorzitter Prof. Bo Gustafsson.
Eerder leider van de groep "Forum Marxista". Wordt t.z.t. omgezet in een partij.
Redacteur N. Holmberg (ex-CP-Zweden).

Denemarken

1. Kommunistisk Arbejdsreds

Opgericht : juni 1964
Orgaan : Kommunistisk Orientering

Leider Gotfred Appel (ex-CP-Denemarken).

2. Communistisch Verbond

Opgericht : september 1968
Orgaan : Kommunist
Abstrakt

Voorzitter Benito Scocozza.
Deze alliantie is een af-
splitsing van bovengenoemde
arbeidskring.

Noorwegen

1. Groep Marxisten-Leninisten

Opgericht : 1968(?)
Orgaan : Klassenkampen

Dit blad verscheen voor het
eerst in februari 1969.

2. Sosialistisk Ungdomsforbund (SUF)

Orgaan : Ungsosialisten

Marxistisch-Leninistische
jeugdorganisatie.

Finland

1. Marxistisch-Leninistische Unie van
Studiegroepen

Opgericht : 2 september 1968

Het Albanese partijblad maakte
op 8 november de oprichting
van deze Unie bekend.

Groot-Brittanië

1. Communist Party of Britain (ML)

Opgericht : april 1968
Orgaan : The Worker (jan. 1969)

Leider: Reg. Birch.

2. Organisation of Marxist-Leninists of
Great Britain (MLOB)

Opgericht : september 1967
Orgaan : Red Front

Voortgekomen uit het Action
Centre for ML Unity (maart
1965). Dit groepje koos de
zijde van LIU Shao-chi!

3. The Marxist-Group

Opgericht : november 1966(?)
Orgaan : The Marxist

Voortgekomen uit de "Forum"-
groep.

4. Workers' Party of Scotland (ML)

Opgericht : ?
Orgaan : Scottish Vanguard

N.B.: Er zijn in Engeland tus-
sen de 15 en 20 pro-Chinese
groeperingen.

Ierland

1. The Internationalists

Opgericht : 1967

Doctrinaire Maoïsten.
Oorsprong van de beweging
ligt in Canada.
Tegen imperialisme, Sowjet-
revisionisme en alle soorten
reactie.

Spanje

1. Partido Comunista de España
(Marxista-Leninista)

Opgericht : 4 oktober 1964
Orgaan : Vanguardia Obrera

Deze partij, ontstaan uit groepen in Zwitserland, België en Frankrijk, viel in 1965 weer uiteen. Vanguardia Obrero hield in 1968 op te verschijnen. Een groep in België, die contact heeft met Vanderlinden geeft "El Patriota" uit; een groep in Zwitserland publiceert "El Comunista".

Portugal

1. Front d'Action Populaire (FAP)

Opgericht : 1964
Orgaan : Revoluçao Popular

Opgericht met steun van Grippa.
Leiding: Comité (ML) Portugais.

Griekenland

1. De Marxistisch-Leninistische groep
van de Griekse CP, gevestigd in het
buitenland

Geen bijzonderheden beschikbaar. Van de in 1964 ontstane groep rond het blad "Anagennissi" werd in januari 1967 gezegd, dat hij steeds meer invloed kreeg.

2. De Marxistisch-Leninistische Organisatie
van Griekse politieke emigranten